

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

ПОЛИЩУК П.П. ДОЦІЛЬНІСТЬ ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	105
ПРОСКУРА В., ДЗЯМКО Т. ЗАСТОСУВАННЯ КІНЕСТЕТИЧНОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ	106
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й. УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ	110
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., КУБАРИЧ В.В. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	111
САВЕНКО Д.М. ОПТИМІЗАЦІЯ НАПРЯМІВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ВСІЄЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	113
СНІГАЧ Б.Ю. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	115
СТЕГНЕЙ М.І., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т., ПРОКОПЕЦЬ Р.І. ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	116
СТОЛЯР П.Є. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ	118
ФЕСР О.В., ГУСТІ С.М. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ НОВИХ РИНКОВИХ РЕАЛІЙ	119
ХАУСТОВА К., ДЕМЯНОВИЧ Е. ОСОБЛИВОСТІ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	122
ЧЕРЕП О.Г. ПОЛІТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	124
ШАШОВЕЦЬ Й.П., РЕМЕТА М.М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	126

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

КОНДРАТЕНКО В.О. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З УРАХУВАННЯМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА	129
КУЦЕНКО О.А. СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	131
ОЛЕЙНІКОВА Л.Г. ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	132
ПОЙДА-НОСИК Н.Н. ОПОДАТКУВАННЯ ЯК МЕТОД ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ГЛОБАЛЬНОМУ МАСШТАБІ	134
ПРОКОПІВ Ю.О., ШЕВЧУК С.В. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	136
ЧЕРМЯНІН А.В., ОСТРОВСЬКА О.А. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК	138
ШАШОВЕЦЬ Й.П. ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	140

є висока економічна динаміка, нарощення якої в післявоєнний період ускладнюється колосальними руйнуваннями промислових та інфраструктурних об'єктів. За підрахунками Київської школи економіки в рамках проєкту «Росія заплатить», станом на грудень 2022 р. загальна сума задокументованих збитків, завданих інфраструктурі, склала 138 млрд. дол. США. Крім того, за підсумками 2022 р. щонайменше 109 великих та середніх підприємств зазнали прямих збитків внаслідок повномасштабного вторгнення шляхом пошкодження чи руйнування на суму в 13 млрд. дол. США [3]. Вищенаведене свідчить про тривалий шлях повоєнного відновлення економіки України, у тому числі за рахунок міжнародної допомоги.

Ключовими стратегічними пріоритетами у сфері управління підприємствами в умовах військового стану є: збереження керованості підприємством, збереження кадрового потенціалу підприємства, швидка адаптація та оновлення бізнес-процесів підприємства для діяльності з урахуванням викликів воєнного часу. В умовах суттєвої підтримки українського народу світовою спільнотою для вітчизняних підприємств відкрилося «вікно можливостей» щодо максимальної інтеграції в сучасні світові бізнес-процеси.

Список використаних джерел:

1. Work-warbalance. Ключові навички для топ-менеджера під час війни. URL:<https://speka.media/work-war-balance-klyucovi-navicki-dlya-top-menedzera-pid-cas-viini-9e20x9>
2. Комеліна О., Крайнев В. Оцінка бізнес-середовища України та стратегічні завдання менеджменту підприємств в умовах воєнного стану. Науковий журнал «Економіка і регіон». 2022. Т. (1(84)). С. 59-65 doi:[https://doi.org/10.26906/EiR.2022.1\(84\).2545](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.1(84).2545).
3. Київська школа економіки. URL: <https://kse.ua/ua/russia-will-pay/>
4. Синько О. Бути менеджером в умовах війни. URL:<https://www.management.com.ua/hrm/hrm360.html>

УДК 334.716

К.Й. ПУГАЧЕВСЬКА

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачєво, Україна

В. В. КУБАРИЧ

здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,
м. Мукачєво, Україна

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Економічна стійкість – складне економічне поняття, що визначає місце підприємства як підсистеми в системі більш високого порядку (регіональної та міжрегіональної). Ефективно діюче підприємство формує адекватний механізм “зростання” системи, що, в свою чергу, підвищує потенціал її самоорганізації, розширює сферу економічної стійкості господарської системи.

В умовах нестабільності бізнес-середовища ускладнюється як бізнес-планування, так і реалізація довгострокових стратегій, а отже, неможливим стає цілеспрямований

розвиток. Окрім того економічна нестабільність обмежує здатність підприємства залучати додаткові обсяги ресурсів із зовнішніх джерел (кредити, інвестиції), що слід розглядати як узагальнюючий індикатор ефективності менеджменту підприємства.

Загальні функції управління процесом формування економічної стійкості підприємств, серед яких аналіз, прогнозування, планування, маркетинг, облік, контроль, регулювання та інші знаходяться у взаємозв'язку та взаємозалежності, утворюючи повторювальний цикл управління.

Економічна стійкість підприємств є однією з головних умов успішної та стабільної роботи в ринкових умовах, адже, характеризує такий стан матеріально-технічних, фінансово-економічних та інших ресурсів підприємства, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією стабільної прибутковості, рентабельності та забезпечення процесу розширеного відтворення. Чим вища економічна стійкість підприємства, тим більш воно незалежне від різних коливань ринкової кон'юнктури. Тому проблема підвищення економічної стійкості підприємств в сучасних умовах вкрай актуальна.

При переході до економіки, орієнтованої на ринок, підприємства, виявившись у принципово новому для них законодавчо-нормативному просторі, зіштовхнулися з проблемою відповідальності за результати господарювання, оскільки, сучасне ринкове середовище характеризується нестабільністю, нелінійністю, змінюваністю економічних параметрів, що вимагає адекватного інструментарію пом'якшення негативного впливу на виробничо-економічну систему підприємства.

Актуальним напрямом вирішення цієї проблеми є розробка на основі математичних моделей ефективної системи кількісного оцінювання рівня економічної стійкості підприємств, яка дозволяє оперативно проводити діагностику фінансово-виробничого стану і своєчасно приводити в дію механізми, що повертають систему до рівноваги.

У результаті проведеного аналізу наведених думок щодо визначення економічної стійкості підприємств можна зробити висновок, що: економічна стійкість підприємств є містким та багатограним соціально-економічним поняттям, що формується шляхом вчасного моніторингу змін та вмінням адаптуватися до реального соціально-економічного середовища; взаємодія всіх складових економічної стійкості підприємств підтримується сукупністю фінансових ресурсів, достатній обсяг яких надає можливість забезпечити своєчасне відтворення на науково-технічній основі, та сприятиме формуванню та підвищенню економічної стійкості підприємств; економічна стійкість підприємств забезпечується наявністю певної рівноваги всіх факторів.

Мінливість середовища господарювання є характерною особливістю розвитку будь-якого підприємства в ринкових умовах. Підприємство функціонує і розвивається в динамічному зовнішньому середовищі, пристосовуючись до його змін. Складність і нестабільність ринкових умов вимагають від підприємства постійного вдосконалення форм і методів господарювання. Для виживання і збереження конкурентоспроможності підприємств в нинішніх умовах потрібні систематичні коригування їх господарської діяльності з урахуванням змін зовнішніх умов. Управління змінами на вітчизняних підприємствах повинно бути орієнтоване переважно не на вирішення існуючих проблем, а на використання наявних можливостей і сильних сторін підприємства. Відтак, для пристосування підприємства до динамічних факторів зовнішнього середовища підприємству необхідно використовувати одну з форм адаптивного управління. Розглядаючи генезис розвитку менеджменту ці форми еволюціонували від найпростіших до більш складних, що базуються на нетривіальних інструментах пристосування.

Список використаних джерел:

1. Тімінський О.Г. Технології адаптивного управління як механізм забезпечення ефективності організаційно-управлінських систем. *Управління розвитком складних систем*. 2016. № 27. С. 122–131.
2. Diamanti K., Ioannou L., Baglee D., Pouloudi N. Supportive mechanisms for effective change management. *International Journal of Information Systems and Change Management*. March 2007, 2(4), 307-333 DOI: 10.1504/IJISCM.2007.017381.
3. Glonti V., Trynchuk V., Khovrak I., Mokhonko G., Shkrobot M., Manvelidze L. Socialization of Organization Sustainable Development Based on the Principles of Corporate Social Responsibility. *Montenegrin Journal of Economics*, 2020, 16 (1), 169-182 DOI: 10.14254 / 1800-5845 / 2020.16-1.11.

УДК 658.5:005.591.4

Д.М. САВЕНКО

аспірант

Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ НАПРЯМІВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ВСІЄЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Для підприємств актуальним є цілеспрямовані, кардинальні зміни життєвих циклів готової продукції в процесі виробництва з технологічних перерв. Це пояснюється тим, що перетворення товарного і фінансового ринків істотно змінило попит і пропозицію на товари і послуги, що, своєю чергою, спричинило різку деформацію структури активів і пасивів підприємств.

Реструктуризація підприємств здійснюється в трьох таких напрямках:

1) виробничо-технологічному, який характеризується впровадженням нових ефективних

технологій стосовно потреб ринку;

2) фінансово-економічному, пов'язаному з оздоровленням фінансового стану;

3) зміною організаційної структури підприємства і системи його управління, що для кожного підприємства необхідно створювати і реалізовувати свою комплексну програму реструктуризації.

Для підготовки комплексної програми реструктуризації підприємства необхідно проаналізувати його економічний стан, з'ясувати мету і основні завдання, механізми і проблеми, можливі форми і методи реструктуризації за зміни форми власності або відчуження активів, розробити бізнес-план відчуження або передачі об'єктів соціальної сфері, погодивши його заздалегідь з органами місцевого самоврядування. Така програма повинна включати створення нової виробничої структури, пропозиції з реструктуризації і розвитку, з інвестиційних вкладень, зниження собівартості продукції. Основними завданнями реформування підприємства є:

- зміна форм власності;
- децентралізація управління;
- впровадження сучасних, безвідходних екологічно чистих технологій;
- розвиток механізмів корпоративного управління;
- розроблення комплексної програми реструктуризації підприємств, що враховує стратегічні, економічні інтереси.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>